

LBRIS

We know
books

MARIA ZIDARU

CARUSEL

EDITURA

CREATOR

BRAȘOV 2022

EDITORI:

Manager Irinel Merlușcă
Referent Elena Dițu

COPERTĂ:

Irina Elena Nicolescu

CORECTURĂ:

Mihaela Hură

DESIGN •**TEHNOREDACTARE:**

Ramona Marinescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ZIDARU, MARIA

Carusel: proză scurtă/Maria Zidaru. - Brașov:

Creator, 2022

ISBN 978-606-029-555-6

821.135.1

© **EDITURA CREATOR**, 2022

PENTRU PREZENTA EDIȚIE

CREATOR

Str. Zaharia Stancu, Nr. 21A, Brașov, România

E-mail: contact@edituracreator.ro

Tel.: 0720 539533

LIBRIS
ȘT.O.IOSIF

Str. Mureșenilor nr. 14, Brașov, România

Tel.: 0268 477 799

E-mail: office@libris.ro

LIBRIS

We know
books

Respect pentru oameni și cărți

Editura **CREATOR** face parte din grupul de firme **LIBRIS**

Cuprins

INTRODUCERE	7
FRÂNTURI DE VIAȚĂ	
21 februarie 1984	11
Copii născuți din frică	15
Mamaie Elena	18
Tenisul	26
RÂNDURI PENTRU TATA	
Primele amintiri, 1987	63
Viața noastră în anii '90	65
Început de școală, 1991	70
Vara anului 1998	72
Evadarea, 2003	75
Sfârșitul	78
Bunicul	80
CALEIDOSCOP	
Copilăria	81
Divorțul	83
O obligație prea mare	86
Gustul puterii	87
Terapia	90
Ca la început	94
CAMP LOST	
I-VIII	99
Visul	103
Pregătirea	103
Examenul	106
Rezultatul	109
Începutul	110

Primul Block	112
The first day of the rest of my life	114
Acasă	117
PENTRU TINE, PÂNĂ LA CAPĂTUL LUMII	
Seri înaripate	119
Tejgheaua lu' tanti Nuți	122
Douăzeci de ani de realizări	124
Procesul de adopție	130
Mogâldeța	135
Pentru tine, până la capătul lumii	143
Acasă la noi	146
Eu, după Andrei	159
GÂNDURI LA 32 DE ANI	
De la tata	166
De la mama	169
Cu tataie	171
De la mamaie	171
Cu Dragoș	172
De la Pierre	172
61 DE TRANDAFIRI	
Eu și mama	173
Eroi înfrânți	177
Viața departe de casă	180
Drumul spre vindecare	183
Încotro?	186
METAMORPHOSIS	
Un adult nesigur și singur	191
Un adult de succes, la 35 de ani	192
Un adult în căutarea sensului	194
Doi adulți ținându-se de mână	198
Un adult cu HER2	203
MULȚUMIRI	213

FRÂNTURI DE VIAȚĂ

21 februarie 1984

În autobuzul galben care coboară de la Dealu spre Trei Brazi, o femeie stă sprijinită cu fruntea de bara argintie. Este o după-amiază cețoasă de iarnă, pe geamuri s-a format un strat subțire de gheață și gerul se strecoară prin multele fisuri din tabla ruginită. E trezită de la cinci dimineața și obosită după o zi de muncă. Îi e somn și o durere de cap i-a acaparat fruntea și ochii și le-a făcut prizonierele gândurilor negre. Voci de toate felurile îi țipă în cap, o acuză, o judecă și o ceartă. S-a lipit cu capul de bara rece și speră ca o parte din gânduri să alunece pe ea și să fugă spre alți călători, să se strecoare pe sub căciulile lor groase, să le intre în cap, și ea să le urmărească pasivă zvârcolirea în ochi. Ar vrea să se așeze, dar nu se cade ca o femeie tânără să ceară locul cuiva. Nici măcar unui tânăr care i-ar putea fi elev. După câteva minute își dezlipește resemnată fruntea și se apropie de geamul înghețat. Rade

cu unghia pojghița subțire de gheață și, prin micile linii transparente, vede un cortegiu funerar, care se mișcă agale pe partea cealaltă a drumului. Un camion în față, în care probabil e transportat mortul, un alai mare de oameni triști și înghețați, înghesuiți în spatele lui, și câteva mașini în urma oamenilor. Rade cu unghia mai departe, până face o palmă de lumină și, când autobuzul ajunge în dreptul camionului, se uită curiosă să vadă mortul. Nu are fața la vedere, dar pare un coșciug destul de mic. Intrigată, se uită și mai atent, își strânge ochii și, concentrată, caută o față printre garoafele roșii. Nu o vede, însă vede tabloul de la capătul coșciugului. Se dă un pas în spate, ca și cum tabloul ar fi văzut-o și ar fi strigat la ea, muștrând-o că își bagă nasul unde nu-i fierbe oala. Se freacă la ochi, încercând să scape de imaginea fetei de zece ani, care a privit-o senin de sub coronița cu pompoane, din tabloul atârnat în camion. Inima îi bate cu putere, mâinile încep să-i transpire, durerea de cap i-a dispărut în spaima care i-a acaparat tot corpul ca o gănganie scârboasă și malefică.

Cu un huruit puternic, autobuzul oprește la Trei Brazi. Coboară în grabă scările și pășește afară în aerul rece. Nasul începe să îi curgă, lacrimile îi țâșnesc din ochi, pașii grăbiți încearcă să țină ritmul cu zbaterea interioară. Din capătul străzii „Ion Heliade-Rădulescu” zărește maiestuoasa Biserică a Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, ce se înalță ca un altar pe strada înghesuită și murdară. Se uită lung la ea și se hotărăște să intre. Deschide portița de fier în timp

ce se întreabă, cu mintea ei de profesor de matematică ateu, ce dracu' caută acolo. Deschide ușa bisericii și un val de căldură și lumină o inundă. Lumânările pentru vii sclipesc dezordonat pe dreapta, cele pentru morți, în șiruri cuminți pe stânga. Cumpără o lumânare și o aprinde pentru mama ei. Nu crede că vreo fărâmă de lumină ajunge în groapa aia în care au băgat-o anul trecut, dar e sigură că dorul care o sfâșie în clipa aia ajunge până la pieptul mamei ei. Rămâne cu ochii la lumânarea înfiptă în suportul de fier și în fumul subțire ce se ridică din ea îi apare din nou chipul fetiței din tablou. Se scutură și pleacă să mai cumpere o lumânare. O aprinde în fugă, zicând bâjbâit „*Dumnezeu să o ierte!*”. Își dă seama ce tocmai a zis, se încruntă și se enervează. Ce ar putea avea de iertat Dumnezeu la un copil de probabil nouă-zece-unșpe ani? Se uită din nou la lumânare și zice „*Dumnezeu să aibă grijă de tine, să crești frumos acolo în cer. Sau poate te întâlnești cu mama mea și are ea grijă de tine. E mai aspră, dar cred că e cea mai bună mamă pe care o poți avea în cer*”. Se scutură și se gândește ce prostii debitează. Înaintează spre altar și se așază într-o strană. Se pierde cu privirea în sfinții desenați pe pereți și pe tavan. Mâinile îi cad pe mânerurile de lemn ale scaunului și apoi curg mai departe pe burtă, unde se împreunează. Se uită rușinată la sfinți, dar sfinții își văd de treaba lor. Nu o judecă, nu o ceartă, nu se încruntă, nu pare să le pese de secretul ei. Se gândește din nou la fata din tablou, apoi la părinții ei. Cum vor mai putea trăi de acum încolo? Cum vor supraviețui

cu gaura aia în piept? De ce să se mai dea jos din pat să trăiască o viață ciuntă? Se gândește apoi la Ana, fetița ei de un an. Îi vede buzele cărnoase, ochii mirați, determinarea din mâini când se agață de firele din casă. Se gândește că dacă Ana pățește ceva, ea va muri odată cu ea. Sigur corpul ei se va rupe în bucăți mici-mici ca niște cioburi ascuțite și vor zbura spre cer, după ce vor tăia tot ce le apare în cale. Nu vede niciun motiv pentru care ar mai trăi. Sau poate că ar fi unul, unul singur. O altă viață. Un alt copil. Își pune din nou mâna pe burtă și pentru prima dată se gândește să păstreze copilul. Dar cum să-l păstreze? Nu poate să o ia de la capăt, nu vrea să o ia de la capăt. I-a fost îngrozitor de greu cu Ana, cu examenele de la facultate, cu moartea mamei ei. E sinucidere curată să creadă că poate să facă față unui serviciu abia început, unui copil de un an și unui bebeluș. Nu, va face avort. Este totul aranjat, doamna aia o așteaptă, e de încredere și va face o treabă bună. Care copil? Acum nu e niciun copil. E o celulă. Da, clar, va face și ea avort ca toate femeile. Se apucă cu mâinile de cap, își bagă bărbia în piept și printre dinți îi scapă o înjurătură: „*La dracu' cu toți chinezii și anticoncepționalele lor expirate!*”. Se sperie de ecoul vocii ei și se uită rușinată să vadă dacă a auzit-o vreun preot. Nu e nimeni. Sunt doar sfinții nepăsători. Își face cruce, se ridică și se îndreaptă spre ieșire. Ajunge în dreptul lumânărilor și se uită lung la jumătatea de lumânare care pâlpâie nestingherită. Ochii i se umplu de lacrimi. Se duce la lumânare, atinge cu degetul flacăra, rupe ceara strânsă

ca un cocoloș pe ea și-i zice: „*Fie! O viață s-a dus, una va veni*”. Iese în gerul de afară și totul este dintr-odată clar. Își bagă mâna printre nasturii cojocului și-și strânge în pumn puloverul de dedesubt. Zâmbește și zice: „*Uite, te țin de mână ca pe un copil rătăcit, proaspăt regăsit. Mergem acasă*”.

Acasă, Ana o prinde pe după genunchi și pare că nu înțelege că mama ei trebuie să se descalțe de cizme ca să poată intra. În timp ce se dezbracă îi dă vestea soțului ei: „*O să păstrăm copilul*”. O îmbrățișează entuziasmat, convins fiind că insistențele lui au făcut-o să se răzgândească.

Februarie, 1984, într-o zi de vineri, mama a decis să mă păstreze. Tata și acum zice că datorită lui m-am născut. M-au botezat Smaranda, ca pe mama mamei mele, pe care nu am apucat să o cunosc.

Copii născuți din frică

Povestea asta mi-a zis-o mama acum o lună. M-am gândit cu câtă curiozitate m-am uitat la viețile prietenilor și colegilor mei și cu câtă lipsă de răbdare și cu ce ochi dați peste cap am ascultat-o pe mama când îmi zicea ceva „de când era ea tânără”. Am umblat fermecată prin librării, am răsfoit cărți cu titluri senzaționale până când am uitat că acasă, sub praful gros, sunt cărți care mă fac să plâng, să simt, să aparțin. Sau poate tocmai de asta

am fugit de ele, ca să nu știu, să mă rup, să mă desprind. Să fiu diferită, să fac mai bine, să confirm că rezultatul e mai „bun” cu fiecare generație care se naște. Dar viața nu e așa cum o desenăm noi, e mai degrabă ca în celebra replică din *Forrest Gump* – „*life is like a box of chocolates. You never know what you're gonna get*”. Așa că, atunci când mama mi-a zis de cortegiul funerar care urca spre Dealu, am întrebat-o șocată:

— Cum, măi mamă, adică m-ai făcut din frică?

— Da, mamă, uneori din frică se nasc monștri, alteori, vieți.

— Tu știi că discuția asta am avut-o eu cu Silviu la terapie acum trei ani.

— Nu știu, mamă, că tu din terapia aia a ta îmi zici doar ce n-am făcut eu bine cu voi.

— E, haide, să nu intrăm în subiectul ăsta! Uite, îți zic acum. Cred că acum vreo trei ani am avut un vis. Se întâmplase ceva și Natalia nu mai exista. Nu era în casă, dar camera ei era, lucrurile erau împrăștiate peste tot, ca și cum cu o zi înainte fusese și în ziua aia nu mai era. Eu mângâiam liniștită lucrurile ei și, cu un zâmbet înghețat pe față, știam că este și ultima mea zi de viață. Era clar, de necontestat. Nicio zbatere, nicio dilemă, nicio frică. M-am trezit, am stat câteva minute în pat să mă liniștesc și apoi m-am dus la Nati să îi strâng corpul micuț și moleșit de somn, să o miros, să o dezmierd până și-a deschis ochii lipicioși. Nu m-am mai gândit la ce-am visat în ziua aia, și

nici în următoarele. Apoi în weekend am lăsat-o pe Nati la voi. Și-ți amintești că ați mers toți cu un fel de barcă pe lac și tata a făcut un filmuleț pe care mi l-a trimis de pe barcă? Când am văzut că barca aia era un fel de platformă fără margini și că Nati nu avea vestă, am încremenit. Am văzut cum alunecă în apă, i-am văzut fața disperată, mâinile care se opuneau cu frenezie adâncului lacom. Am văzut-o scufundându-se, pe tata sărind după ea, am auzit urletele tale. Am început să plâng de disperare, l-am sunat pe tata și i-am zis că e nebun, inconștient, că nu înțelege că dacă Nati pățește ceva, eu nu mai am cum să mai trăiesc. Voi erați deja pe mal, Natalia râdea și zicea că a fost super cu barca. Am închis telefonul și mi-a revenit în minte visul. Mi-am luat un șezlong din casă și l-am așezat în mijlocul curții. Stăteam acolo și mă gândeam dacă asta e ceea ce simt cu adevărat sau sunt doar vise și vorbe aruncate. Îmi aminteam vorbele lui Silviu despre destinul pe care fiecare ființă îl are în lumea asta și despre cum noi, părinții, suntem doar însoțitorii copiilor noștri. Și înțelegeam firul până la clipa morții. Acolo firul se rupea și mintea se bloca. Săptămâna următoare am mers la Silviu, am povestit, am dezbătut până la momentul în care am zis *„poate și de-asta îmi doresc atât de mult al doilea copil”*. El, mirat, m-a întrebat: *„Adică de frică?”*. *„Nu numai, dar cred că și de frică.”*

Și uite așa fugim, fugim de părinți, fără să știm că uneori fugim pe drumurile bătătorite de ei.

Mamaie Elena

La unșpe luni, mama m-a înțărcaț și m-a dus la bunici. Trebuia să se întoarcă la muncă și nu avea cu cine să mă lase. Mamaie a acceptat cu greu să mă primească, avea deja în grijă doi nepoți. Zicea că ea crește copiii fetelor ei, nurorile să și-i ducă la mamele lor. Mama a ridicat din umeri și i-a zis că m-ar duce la maică-sa, dar ce să facă dacă e moartă.

Așa că, în septembrie 1985, de la sânul mamei, am aterizat într-o casă mică și aglomerată. O casă din chirpici, cu o sală, un hol și două camere. În camera din dreapta erau un dulap mare, în care bunicii își țineau hainele, costumele populare moștenite și hainele de înmormântare, o masă rotundă și un pat. Patul era degeaba, nu știu să fi dormit cineva în el vreodată. În camera din stânga erau două paturi, în capăt, între ele, o masă pătrată și soba. Într-un pat dormea tataie și în celălalt mamaie cu noi, cu toți trei nepoții. Lângă sobă, pe perete, erau o oglindă și o candelă. Deasupra paturilor erau două portrete de copii, înrămate. Tata era deasupra patului nostru și sora lui, Sanda, deasupra patului lui tataie. La colțurile tablourilor erau poze mici, ca de buletin, cu tata în armată și cu surorile lui la școală.

Mamaie era o femeie frumoasă. Avea ten măsliniu și ochi negri. Purta baticuri colorate pe cap, sub care își ascundea cele două codițe negre împletite. Se trezea prima,

mulgea vaca, făcea curat la animale și le dădea de mâncare. Când termina, venea în bucătăria mică, de lângă casă, și se apuca să trebaluiască. Făcea întâi micul dejun pentru noi toți și ni-l lăsa sub un ziar. Apoi se apuca de ciorbă. Făcea ciorbă în fiecare zi. Noi ne trezeam pe rând. Întâi tataie, care mânca și pleca la serviciu, apoi Noni, Iulia și eu. Mergeam desculță din casă până la bucătărie, doar iarna îmi puneam ceva în picioare. Mă lipeam de fusta ei, ea, mângâindu-mă pe cap cu o mână și amestecând în ciorbă cu cealaltă, îmi zicea: „Dă-te de lângă foc, că ne omoară mă-ta dacă pățești ceva”. Mă lua în brațe și mă muta jumătate de metru mai încolo, lângă un lighean de tablă. Îmi punea pastă de dinți pe periuță, cufunda o cană într-o găleată de apă și, cu apa aia rece, mă spăla bine pe dinți și pe ochi, deasupra ligheanului de tablă. Când termina, arunca apa la flori, mă ștergea pe față cu un prosop și mă puneă să iau o gură de agheasmă și să mă închin cu fața la răsărit. Îmi dădea apoi un castron mare cu lapte, cu pâine înmuiată în el. Nu-mi zicea să stau la masă, puteam să-l mănânc oriunde voiam. De obicei îl mâncam pe prag, sprijinită cu spatele de tocul ușii.

Mamaie făcea cea mai bună mâncare din lume. Până și nurorile ei ziceau asta, deși la țară era un lucru rar să-ți placă mâncarea soacrei. De obicei, la soacră nurorile mâncau doar așa, că nu puteau să refuze, apoi spălau vasele. Dar mama, când venea în vizită, se ducea direct să vadă ce găsește sub ziar. Îi zicea: „Mămică, la tălică și ouăle fierte sunt mai bune”. Bunică-mea zâmbea și se ducea să mai aducă alte feluri de

mâncare, dintr-o cămară. Dacă venea și soră-mea, puneam de mămăligă și aduceam și carne și cârnați la garniță. Îi puneam cu tot cu untură în tigaie, pe foc, și spărgem două ouă printre ele. Era mâncarea preferată a soră-mii de când era foarte mică. Lui tata îi aduceam slană dată cu boia, i-o tăiam mărunt pe un fund de lemn, spărgem în pumn o ceapă și i-o puneam alături. Aduceam mereu două bucați de slană, ca să îi dea una și acasă. Dacă era post, făceam varză călită, ciorbă de fasole (pe care o mâncam cu gogoșari murați în oțet și zahăr), orez cu prune uscate sau roșii în tigaie. La desert mâncam de obicei colărez, gogoși sau, dacă era post, halva.

Stăteam toată ziua lipită de bunică-mea, dar nu am simțit niciodată că o sufoc. Când mergeam cu ea la câmp, la cules de porumb, mă puneam pe o pătură la marginea rândurilor de porumb. Îmi spunea: „Smărănduțo, te rog eu mult, stai aici! Dacă vii după mine, te tai în frunze și o să fie vai de capul tău.” Eu promiteam că stau cuminte, dar când o vedeam pierzându-se printre cocenii înalți și uscați, fugeam după ea. O strigam „Mamaie, mamaie!”, ea răspundea „Ai, ai!” și eu făceam stânga-dreapta printre rânduri până o găseam. Nu mă certa, mă mângâia pe cap cu mâinile pline de praf și eu mă lipeam de fusta ei, ca într-o încercare să mă unesc cu ea și să rămânem așa pe vecie.

Porumbul era adus acasă și strâns în niște grămezi mari în curte. Curtea devenea loc de șezătoare, veneau vecini și rude la depănușat. Povestea fiecare de copiii lui, toți păreau